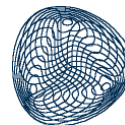

JALGRATTAGA LIIKLEMINE

11/2017

UURINGU TEEMAD

I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS

- ❖ **Jalgrattaga sõitmine** (küsimus F1)
- ❖ **Ohutusvarustuse kasutamine**
 - Kiiver – vajalikkus, kandmine ja mittekandmise põhjused (küsimused 15, 16, 1 ja 2)
 - Ohutusvest – kandmine ja mittekandmise põhjused (küsimused 3, 4)

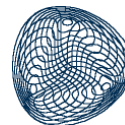
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS

- ❖ **Jalgrattaga sõitmine** (küsimused F2, 5-7)
 - Liiklusõnnetusse sattumine (küsimused 8-9)
- ❖ **Ohutusvarustuse kasutamine**
 - Kiiver – vajalikkus, teadlikkus kohustuslikkusest ja kandmine (küsimused 14, 16, 17 ja 13)
 - Ohutusvest – kandmine (küsimus 12)
 - Jalgratta ohutusvarustus – teadlikkus kohustuslikkusest, olemasolu (küsimused 10 ja 11)
- ❖ **Jalgratturiga arvestamine liikluses** (küsimused 19-20)
- ❖ **Kergliiklusteed**
 - Teedevõrgustiku olemasolu mõju jalgratta kasutamisele (küsimus 31)
 - Rahulolu sõidutingimustega – maanteede äärde ja asulatesse rajatud kergliiklusteedel (küsimused 21-25 ja 26-30)

III JALGRATTAGA LIIKLEMISE TEADLIKKUS (küsimused 18 ja 32-38)

IV JALGRATTAGA MITTESÕITJAD (küsimused 39 ja 40)

UURINGU METOODIKA

METOODIKA

- ❖ **Üldkogum:** üle 15-aastane Eesti elanikkond (ESA 01.01.2016 seisuga 1 102 953 inimest), enne 2014. aastat 15-74-aastane elanikkond
- ❖ **Meetod:** Omnibuss silmast-silma intervjuudena
- ❖ **Valimi koostamine:** arvestati üldkogumi proportsionaalset esindatust, hiljem tulemused kaaluti üldkogumile vastavaks maakonna, soo ja vanuse järgi.
- ❖ **Planeeritud ja tegelik valim** (vastanute arv): 1000 ja 1010
- ❖ **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemat gruppide vaatlemisel või viga olla suurem

- ❖ **Küsitlusperiood:** 30.10-15.11.2017
- ❖ **Intervjuu (keskmise) pikkus:** 7 minutit

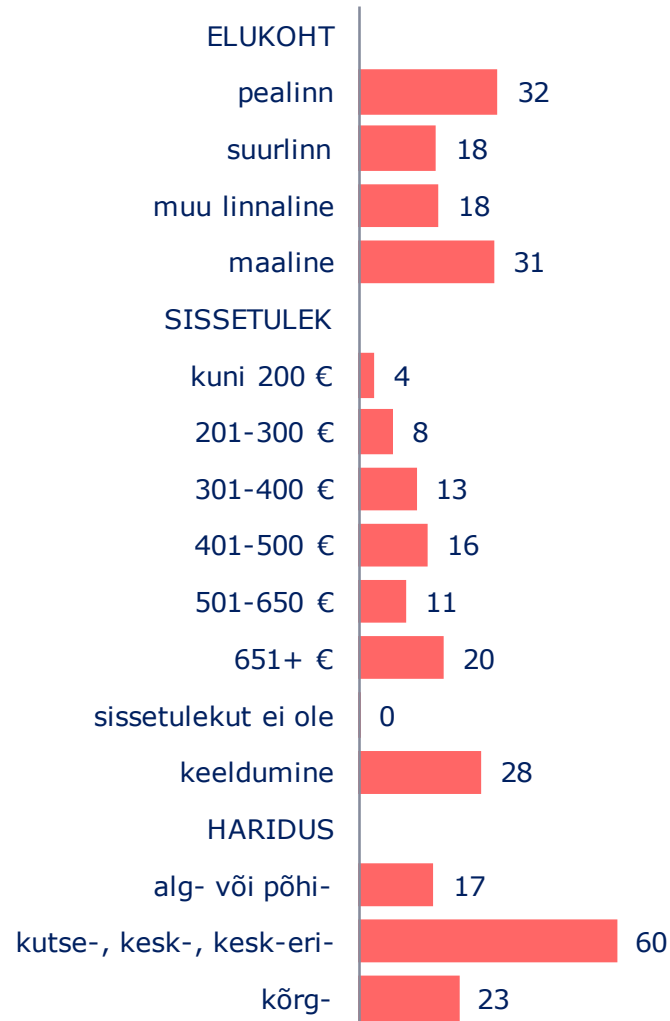
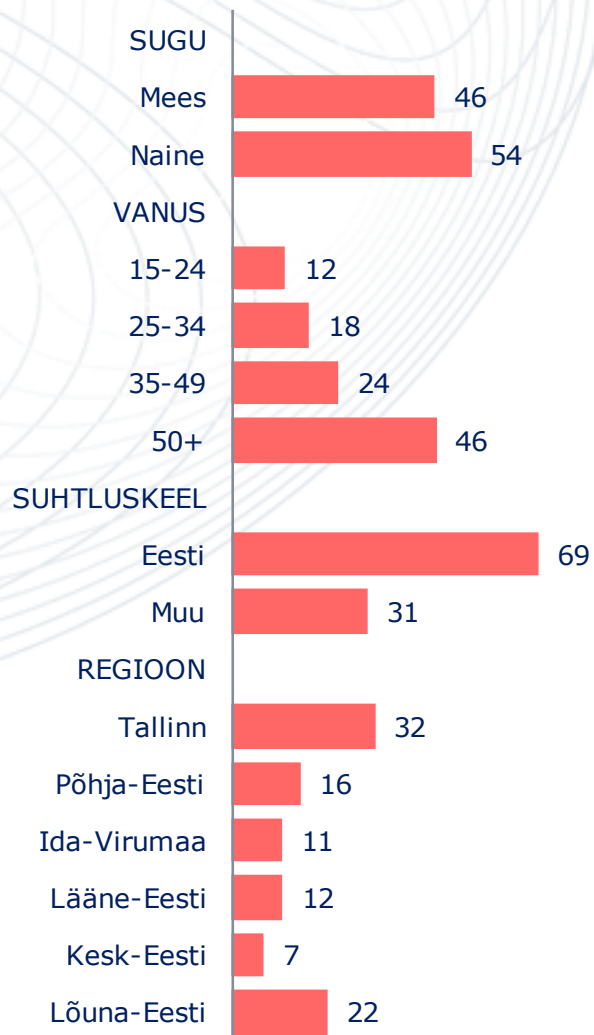
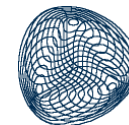
VASTUTAJAD

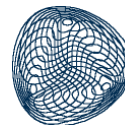
❖ Tellijapoolne kontaktisik	Raul Rom
❖ Uuringu projektijuht ja aruande koostamine	Liis Grünberg
❖ Valim, ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus	Reijo Pohl
❖ Küsitlustöö koordineerimine	Kristel Merusk

UURINGU METOODIKA

Vastajate struktuur

n=1010 (kõik), %

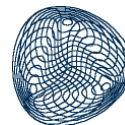
I

JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS

Vastajad: need, kellel on jalgrattaga sõitvaid 4-15-aastaseid lapsi

I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS - KOKKUVÕTE

JALGRATTAGA SÕITMINE 4-15-AASTASTE LASTE SEAS (Slaid 7)

- ❖ Sel aastal on 21%-l elanikkonnast 4-15-aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga. Nende osakaal on aasta-aastalt vähenemas.
- ❖ Jalgrattaga sõitvate laste vanematest on viimase 12 kuu jooksul rattaga sõitnud 71%, seega eeskuju on innustav.

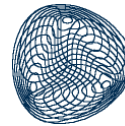
OHUTUSVARUSTUSE KASUTAMINE – KIIVER (Slaidid 8 ja 9)

- ❖ **Laste puhul peab kiivri kandmist vajalikuks kokku lausa 98% üle 15-aastasest elanikkonnast** – 88% väga vajalikuks ja 11% pigem vajalikuks (Slaid 8).
- ❖ **Jalgrattaga sõites kannavad alati kiivrit 64% 4-15-aastastest lastest.** Lisaks kannab kiivrit sageli 11% jalgrattaga sõitvatest lastest. Kiivrit ei kannu kunagi 11% jalgrattaga sõitvatest lastest. Kiivri kandmise näitajad on viimaste aastate ühed kehvemad (va. 2011. aasta – Slaid 9).
- ❖ Sagedamini kannavad kiivrit väiksemate linnade lapsed (91%).
- ❖ Laste kiivri **mittekandmise põhjusena** nimetati kõige enam asjaolu, et neile ei meeldi kiivrit kanda ja nad sõidavad peamiselt ohututes kohtades. **Kiivrit ei ole 25%-l kiivrita jalgrattaga sõitvatest lastest** ja kuuendik unustavad kiivrit kanda (Slaid 9).

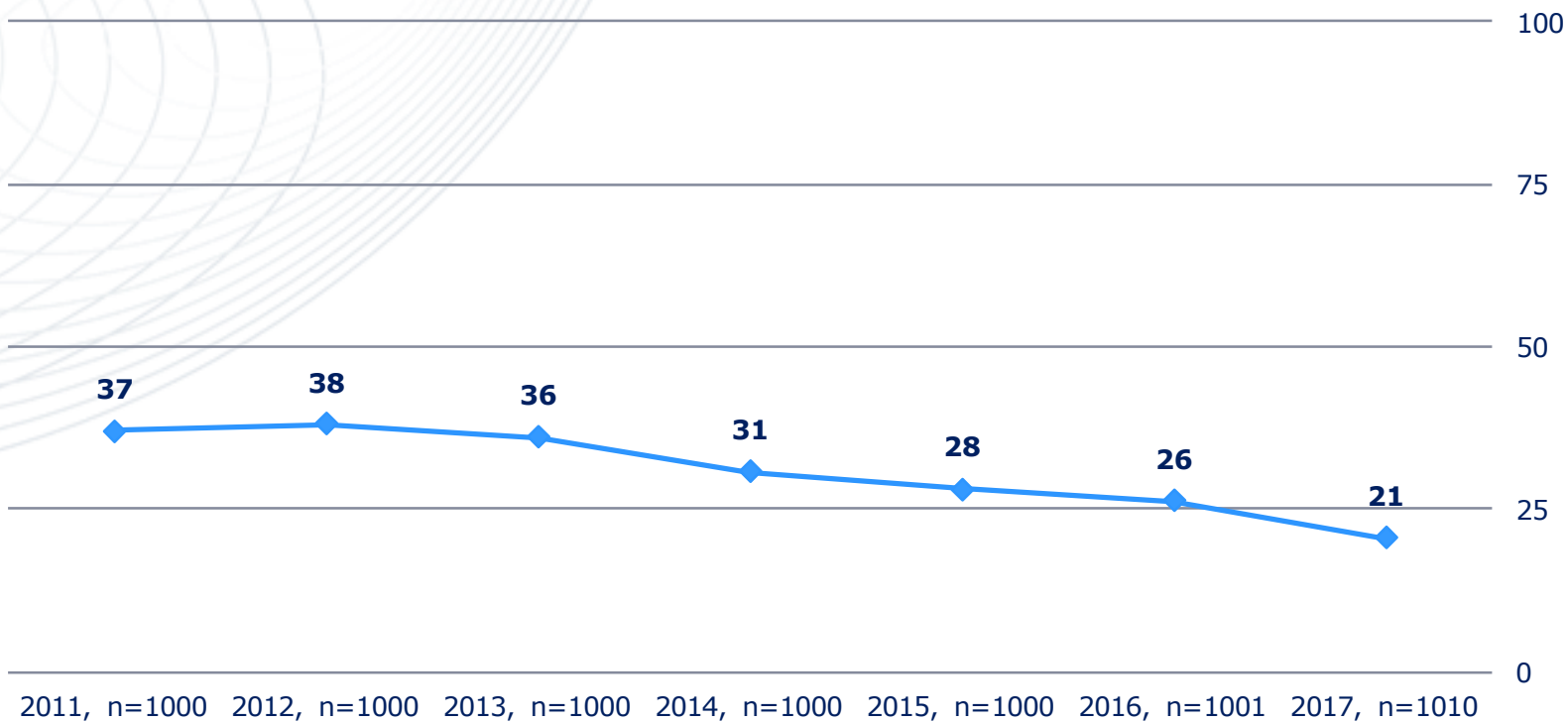
I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS -

Jalgrattaga sõitmine

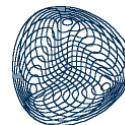
n=kõik, %

Peres on 4-15-aastasi lapsi, kes sõidavad jalgrattaga

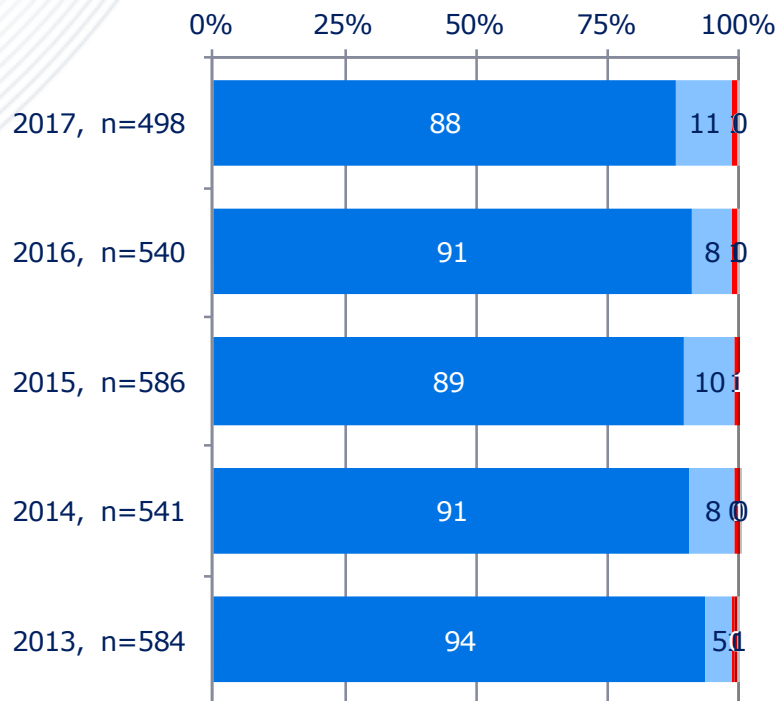

I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS - Ohutusvarustuse kasutamine – Kiivri vajalikkus n=4-15-aastaste jalgrattaga sõitvate laste vanemad, %

Kiivri kandmise vajalikkus laste puhul

- väga vajalik
- pigem vajalik
- pigem ei ole vajalik
- üldse ei ole vajalik
- ei oska öelda

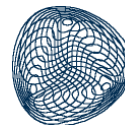

I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS -

Ohutusvarustuse kasutamine –

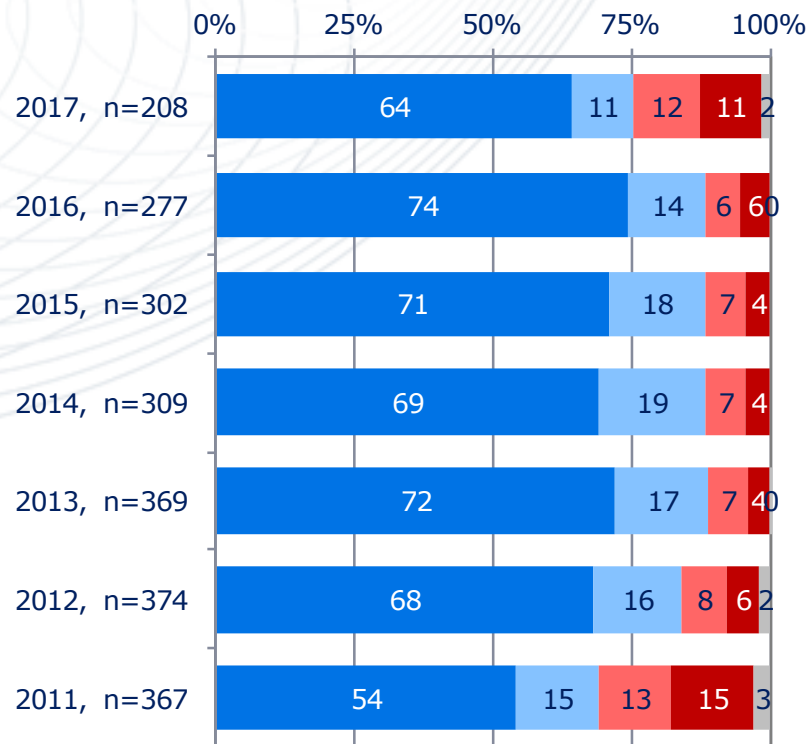
Kiivri kandmine ja mitte kandmise põhjused

n=4-15-aastaste jalgrattaga sõitvate laste vanemad, %

Laste kiivri kandmise sagedus

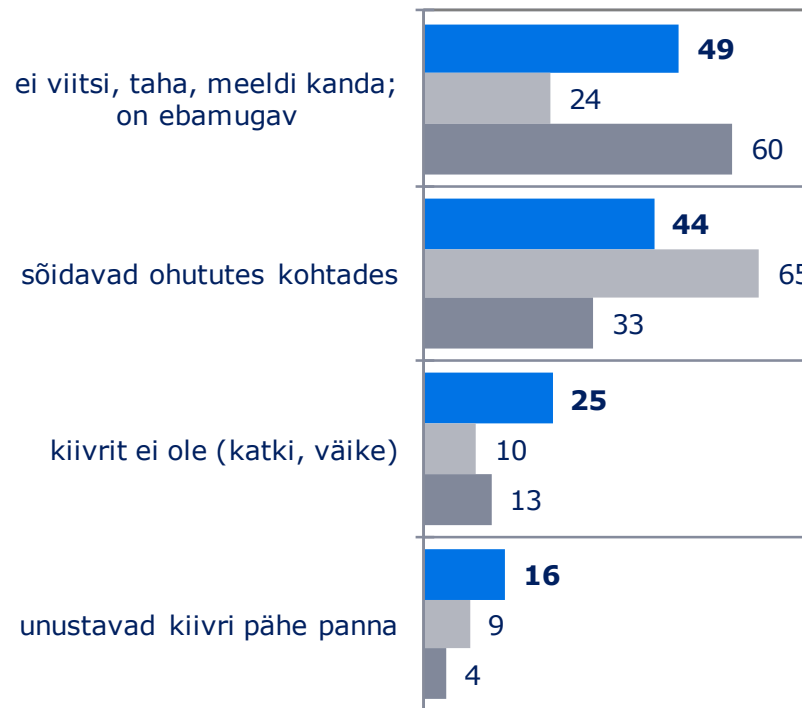
- enamasti (alati) ■ sageli
- mõnikord (harva) ■ üldse mitte
- ei oska öelda

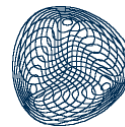
Laste kiivri mitte kandmise põhjused

n=kannavad harva või üldse mitte

- 2017, n=41
- 2016, n=32
- 2015, n=30

I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS - KOKKUVÕTE

OHUTUSVARUSTUSE KASUTAMINE – OHUTUSVEST (Slaid 11)

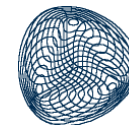
- ❖ **Ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust kannavad alati või sageli kokku 42% 4-15-aastastest lastest, 41% ei kannu seda kunagi.** Viimase paari aastaga on ohutusvesti vmt kandvate laste osakaal suurenenud.
- ❖ Sagedamini kannavad ohutusvesti samuti kiivri kandmisele väiksemate linnade lapsed (58%).
- ❖ Ohutusvesti vmt mittekanndmise põhjusena nimetati kõige enam taas, et ei sõida pimedal aja (49%), kui ka, et sõidetakse vaid ohututes kohtades (47%) ja neljandik tõi välja, et neil on niigi olemas helkurid või rattatuled. **Vastavat varustust ei ole 16%-l** ohutusvestita vmt jalgrattaga sõitvatest lastest.
- ❖ Põhjendustena on saagenud ohututes kohtades sõitmine ja kanda mitteviitsimine.

I JALGRATTAGA LIIKLEMINE LASTE SEAS -

Ohutusvarustuse kasutamine –

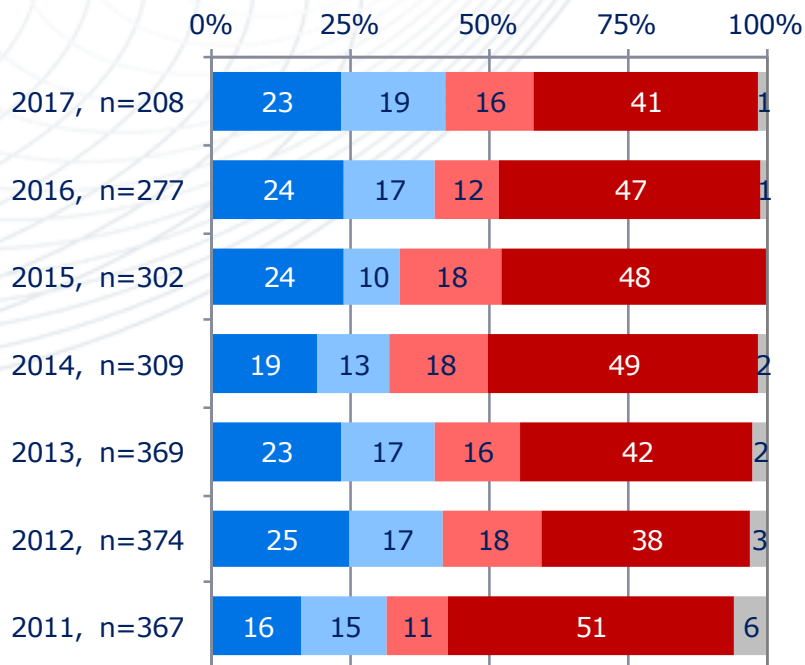
Kiivri kandmine ja mittekandmise põhjused

n=4-15-aastaste jalgrattaga sõitvate laste vanemad, %

Laste ohutusvesti või muu nähtavust parandava riietuse kandmise sagedus

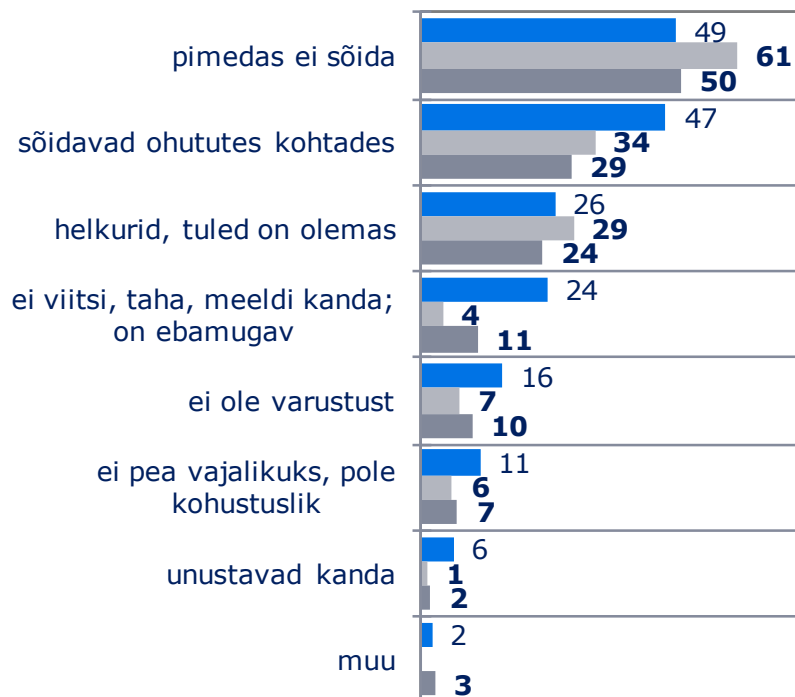
■ enamasti (alati) ■ sageli
 ■ mõnikord (harva) ■ üldse mitte
 ■ ei oska öelda

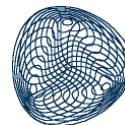

Laste ohutusvesti või muu nähtavust parandava riietuse mittekandmise põhjused

n=kannavad harva või üldse mitte

■ 2017, n=118 ■ 2016, n=167
 ■ 2015, n=203

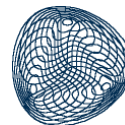
II

JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS

Vastajad: üle 14-aastane jalgrattaga sõitev Eesti elanikkond

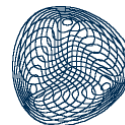
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - KOKKUVÕTE

JALGRATTAGA SÕITMINE (Slaid 15-17)

- ❖ **2017. aastal on jalgrattaga sõitnud 48% elanikkonnast so 95% tõenäosusega 529 900 ± 34 000 inimest.** Jalgrattaga sõitjate osakaal on viimastel aastatel langustrendis (-5% võrreldes eelmise aastaga ja -9% võrreldes üle-eelmise aastaga).
- ❖ Jalgrattaga sõidavad sagedamini mehed, eestlased, 15-24-aastased kuid ka 35-49-aastased ja maapiirkondade elanikud; harvemini naised, muukeelsed elanikud ja üle 50-aastased (Slaid 15).
- ❖ **Enam kui pooled jalgratturid sõitsid sel aastal jalgrattaga kuni 100 kilomeetrit** (sagedamini naised ja väiksemate linnade elanikud), pea neljandik 100-300 kilomeetrit ja ülejäänud rohkem (Slaid 16).
- ❖ **Jalgratast kasutab 2/3 ajaviiteks, pooled transpordivahendina ja kolmandik sportimiseks** (Slaid 17). Selgelt eristub, et maapiirkondades kasutatakse jalgratast sagedamini transpordivahendina (57%), seevastu harvemini ajaviiteks (59%).
- ❖ Lisaks eristub, et jalgratast kasutavad transpordivahendina sagedamini üle 50-aastased (58%); ajaviiteks aga 35-49-aastased (76%), Tallinna (75%) ja suuremate linnade (77%) elanikud.
- ❖ **Jalgrattaga sõidetakse kõige enam kergliiklusteedel (70%), ligikaudu pooled linna või asula teedel ja 43% metsateedel. Maanteedel (väljaspool linna või asulat) sõitjaid on aga vaid 28%.** 2% vastas muu vastusena, et nad sõidavad külavaheteedel, hoovis või asulateedel (Slaid 17).
- ❖ Kui linnaelanikud (eriti Kohtla-Järve, Pärnu ja Tallinna) sõidavad jalgrattaga enam kergliiklusteedel ja vähem maanteedel, siis maapiirkondade elanikel on see vastupidi.

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - KOKKUVÕTE

JALGRATTAGA SÕITMINE (Slaid 15-17)

- ❖ Erinevaid teid kasutavad jalgrattaga sõitmiseks keskmisest sagedamini järgmised grupid:
 - Kergliiklusteid - 15-24- ja 35-49-aastased ja muukeelsed elanikud; jalgratast sportimiseks (82%) või ajaviiteks (77%) kasutavad ning 300-1000 kilomeetrit aastas sõitvad (86%) ratturid;
 - Linna- ja asulateid – jalgratast transpordivahendina (65%) kasutavad ja üle 100 kilomeetri aastas sõitvad (63-88%) ratturid;
 - metsateid kasutavad sagedamini mehed, ratast ajaviiteks (48%) kasutavad ratturid;
 - maanteid üle 50-aastased, jalgratast transpordivahendina kasutavad (37%) ja üle 100 kilomeetri aastas sõitvad (35-48%) ratturid.

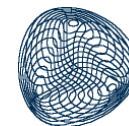
JALGRATTAGA SÕITMINE - LIIKLUSÕNNETUSSE SATTUMINE (Slaid 18)

- ❖ **Jalgrattaga sõites on sattunud liiklusõnnetusse 4% täiskasvanud jalgratturitest** (so 95% tõenäosusega 21 200 ± 9 200 inimest) **ja 6% on napilt pääsenud**. Siiani on liiklusõnnetusse sattunute osakaal olnud 7%.
- ❖ Liiklusõnnetusse on sagedamini sattunud tallinlased ja 25-34-aastased.
- ❖ Peamiseks liiklusõnnetuse põhjuseks on olnud tähelepanematus (oma mõtetes olemine, halb nähtavus, ootamatu takistus - 44%) või liiklusreeglite eiramine teiste liiklejate poolt (40%). Kõrvalised tegevused (telefoni kasutamine, vestlus, söömine, seadme jälgimine vmt) on liiklusõnnetuse põhjustajaks olnud 14% ning joove või väsimus 7% liiklusõnnetusse sattunu jaoks.

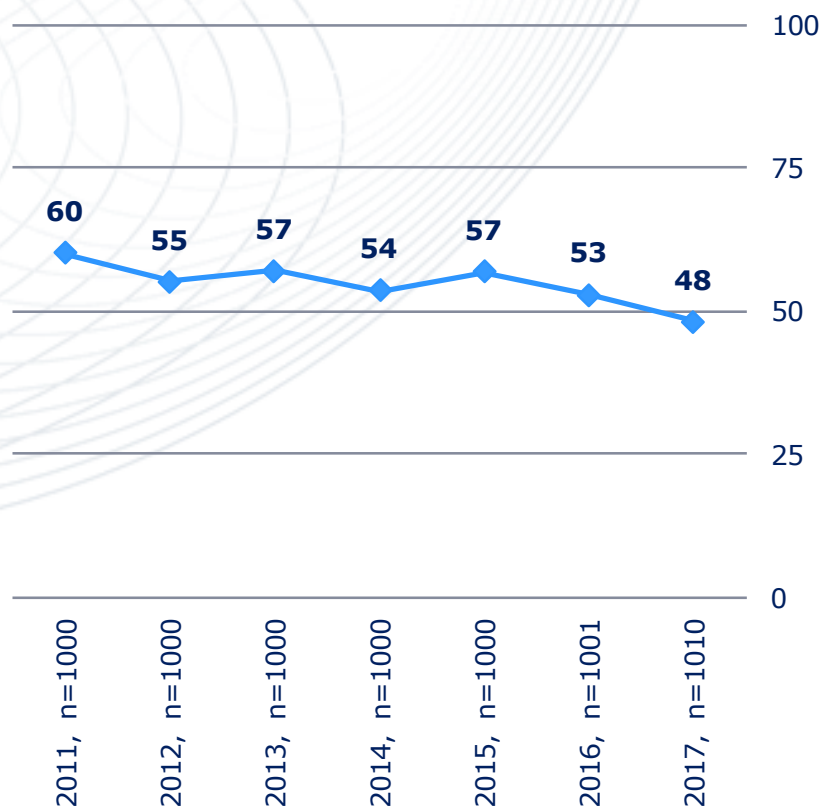
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

Jalgrattaga sõitmine

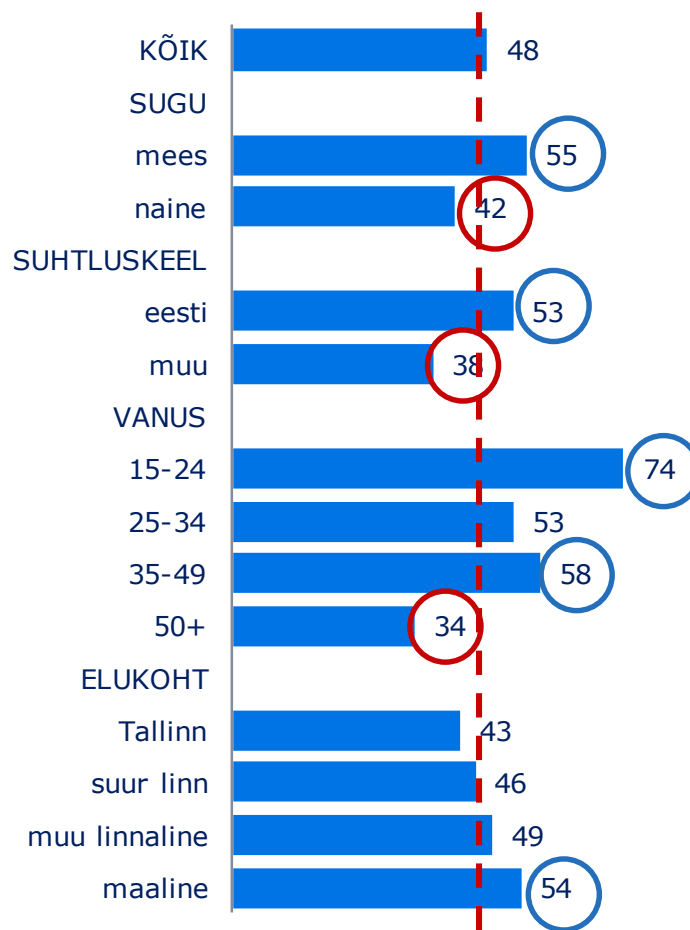
n=kõik, %

On viimase 12 kuu jooksul sõitnud jalgrattaga

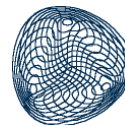
On sõitnud jalgrattaga

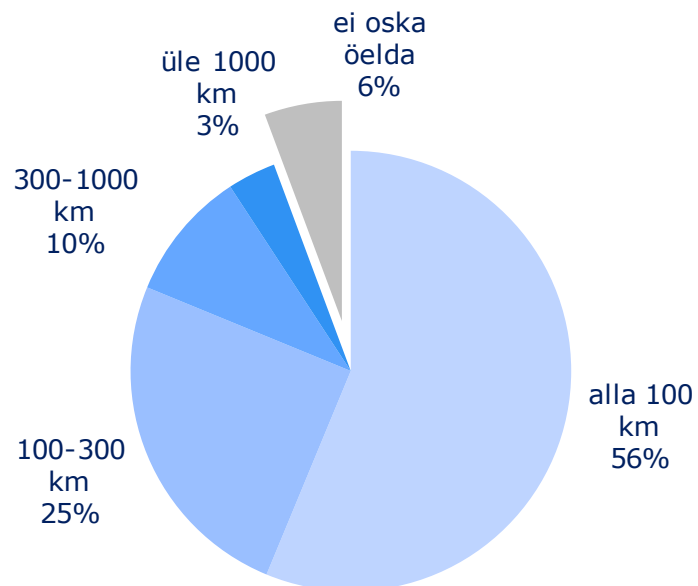
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

Jalgrattaga sõitmine – kilometraaž

n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

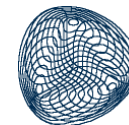
Viimase aasta jalgrattaga sõitmise kilometraaž

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

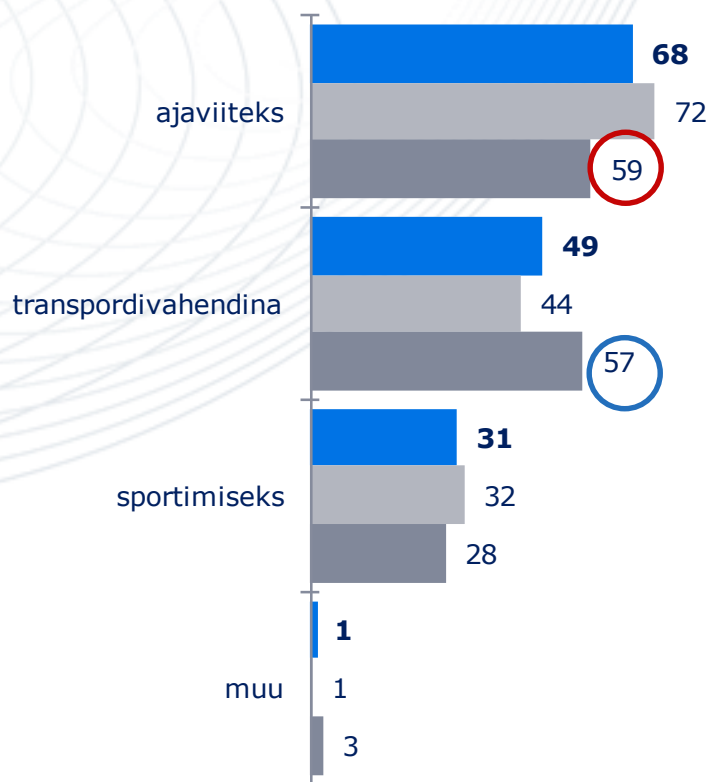
Jalgrattaga sõitmine – erinevatel teedel ja kasutamise eesmärk

n=jalgrattaga sõitjad, %

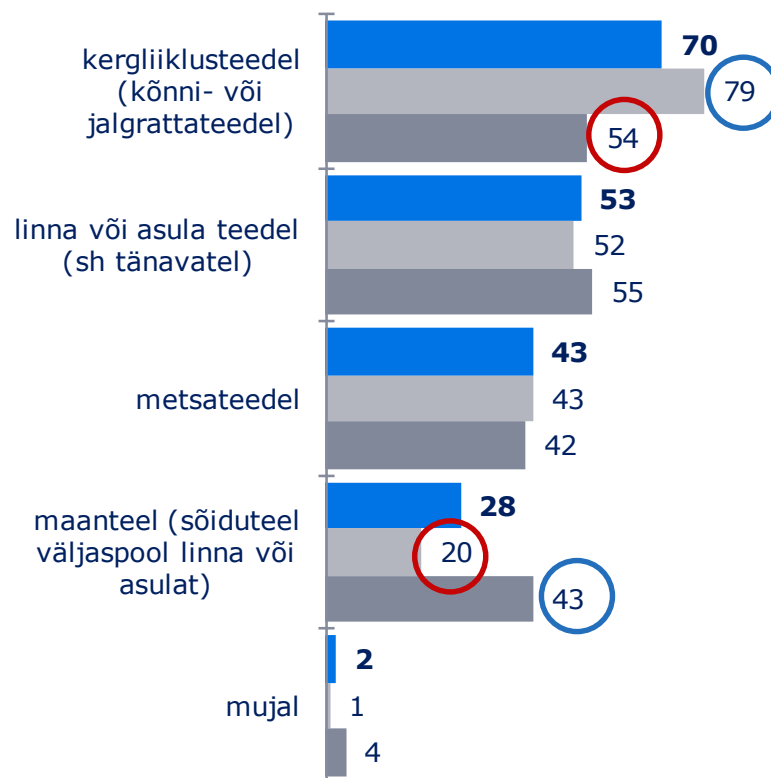
Jalgratta kasutamise eesmärk

■ 2017, n=498 ■ linnaline, n=316 ■ maaline, n=182

Jalgrattaga peamiselt sõidetavad teed

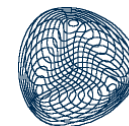
■ 2017, n=498 ■ linnaline, n=316 ■ maaline, n=182

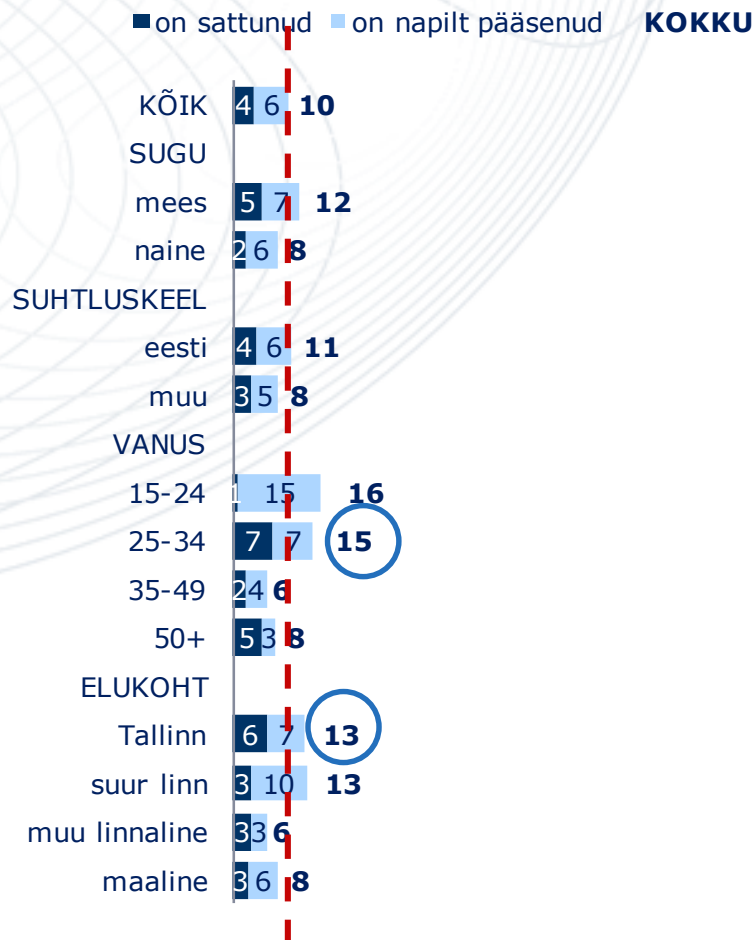
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

Jalgrattaga liiklusõnnetusse sattumine

n=498 (jalgrattaga sõitjad, %)

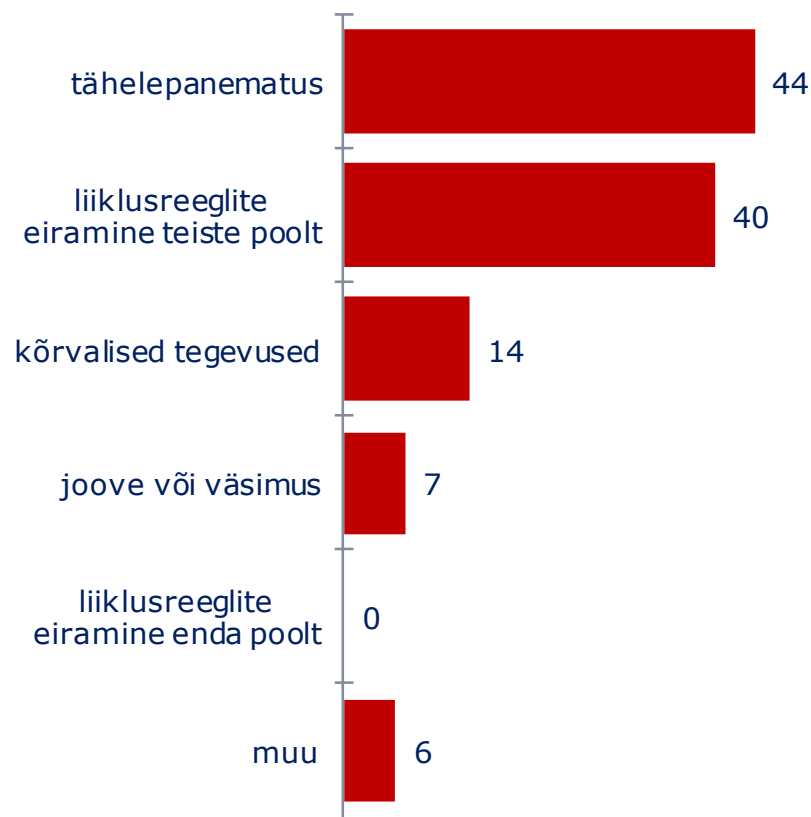

On viimase 12 kuu jooksul sattunud jalgrattaga liiklusõnnetusse

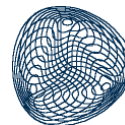

Mis põhjustas liiklusõnnetuse?

n=18 (on sattunud liiklusõnnetusse)

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - KOKKUVÕTE

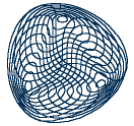
OHUTUSVARUSTUSE KASUTAMINE - KIIVER (Slaid 20-22)

- ❖ **Täiskasvanute puhul peab kiivri kandmist vajalikuks kokku 73% üle 15-aastasest jalgrattaga sõitjatest** – 25% väga vajalikuks ja 48% pigem vajalikuks (Slaid 20). Kiivri kandmist vajalikuks pidajate osakaal on langenud aegade madalaimale tasemele.
- ❖ Kiivri kandmist peetakse vajalikuks eelkõige maanteedel (94%) ja linna või asula teedel (80%) sõites, vaid poolte jalgratturite arvates on kiiver kasulik ka kergliiklus- ja metsateedel.
- ❖ Ratturid, kes kasutavad jalgratast sportimiseks peavad kiivrit keskmisest vajalikumaks (79%) ja seda ka kõigil erinevatel teedel.
- ❖ **59% jalgrattaga sõitjatest on teadlikud, et kiivri kandmine on kohustuslik alla 16-aastastel lastel.** Kolmandik arvas, et kiivri kandmine on kohustuslik kõigil ratturitel ja vaid 6% arvas, et selle kandmine on kohustuslik vaid lasteaia lastel (Slaid 21).
- ❖ Kiivri kandmise kohustuslikkusest alla 16-aastastel lastel on sagedamini teadlikumad eestlased (64%); harvemini aga muukeelsed elanikud (43%) ja tallinlased (49%), kes arvasid seevastu sagedamini, et kiivri kandmine on kohustuslik kõigil ratturitel.
- ❖ **Kiivrit kannab alati või sageli 24% jalgratturitest, so 127 500 ± 2 200 ratturit, 2/3 ei kannu seda aga kunagi.** Kiivrikandjate osakaal on langenud 2011. aasta ehk vaadeldava aja madalaimale tasemele (Slaid 22).
- ❖ Kiivrit kannavad sagedamini jalgratast sportimiseks kasutavad (32%) ja üle 300 kilomeetri aastas sõitvad ratturid (üle 30%); harvemini aga muukeelne elanikkond ja suuremate linnade ratturid.

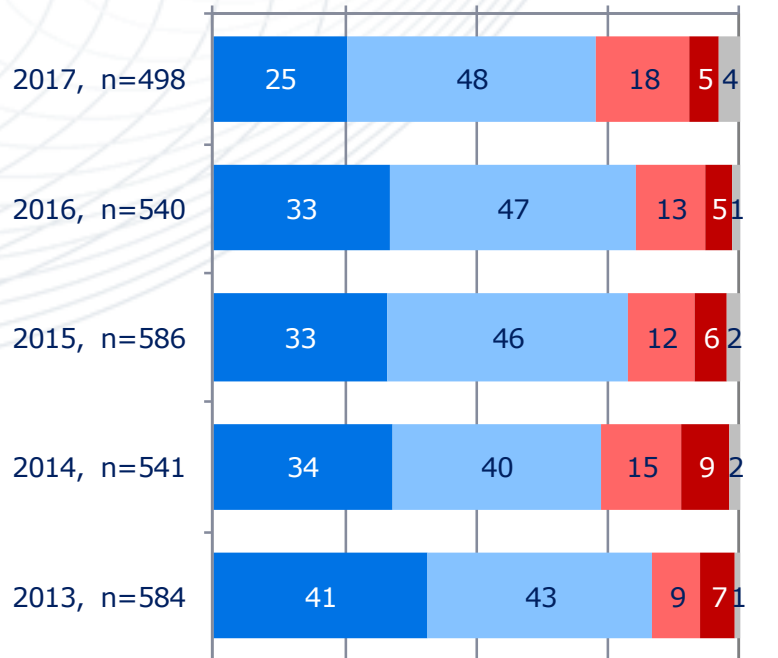
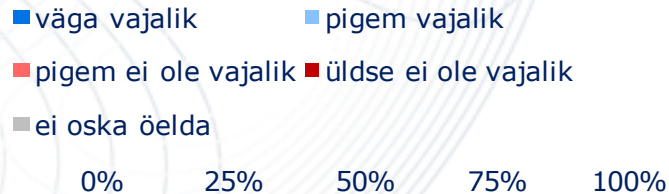
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

Ohutusvarustuse kasutamine – kiivri vajalikkus, s.h erinevatel teedel

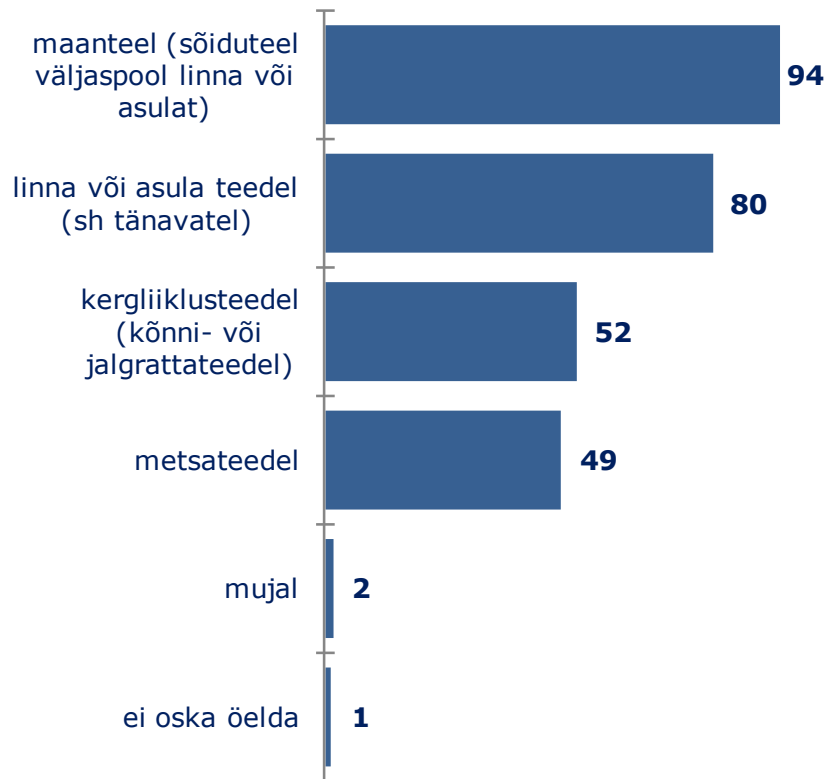
n=jalgrattaga sõitjad, %

Kiivri kandmise vajalikkus enda puhul

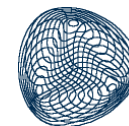

Kiivri kandmise vajalikkus erinevatel teedel

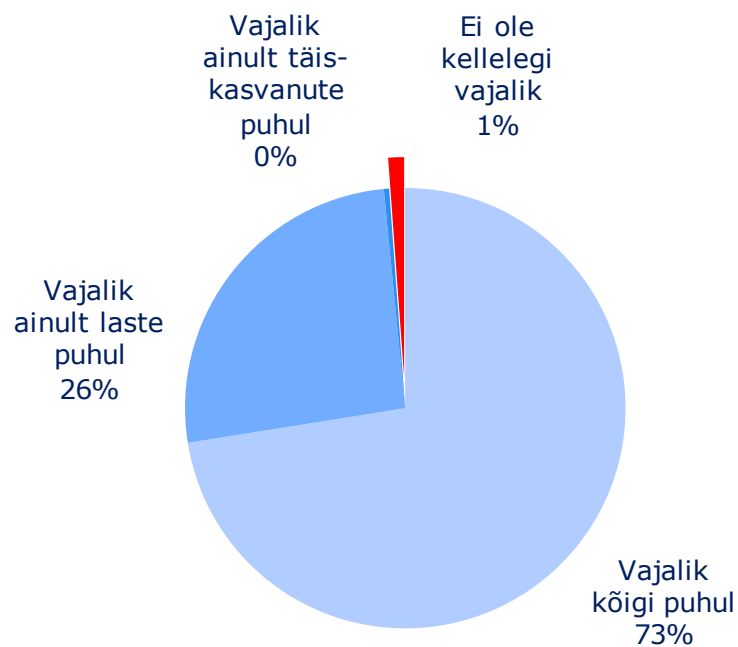

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - Ohutusvarustuse kasutamine – teadlikkus kiivri kandmise kohustuslikkusest

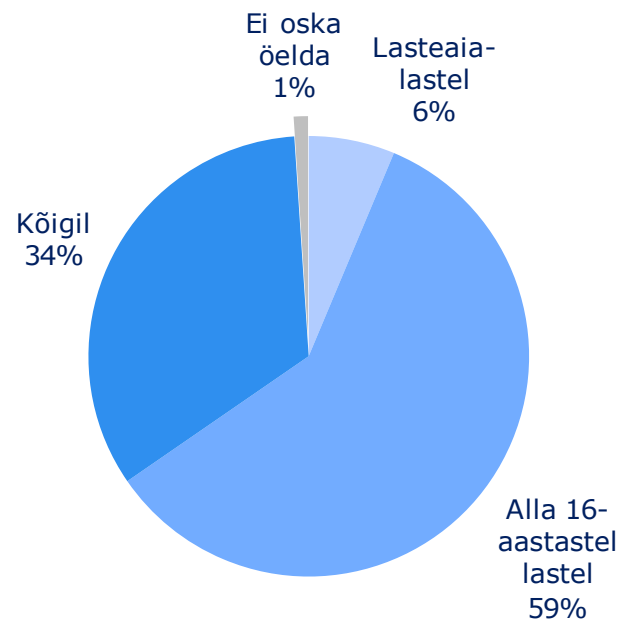
n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

Kiivri kandmise vajalikkus

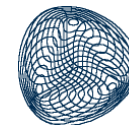
Kellel on kiivri kandmine kohustuslik?

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

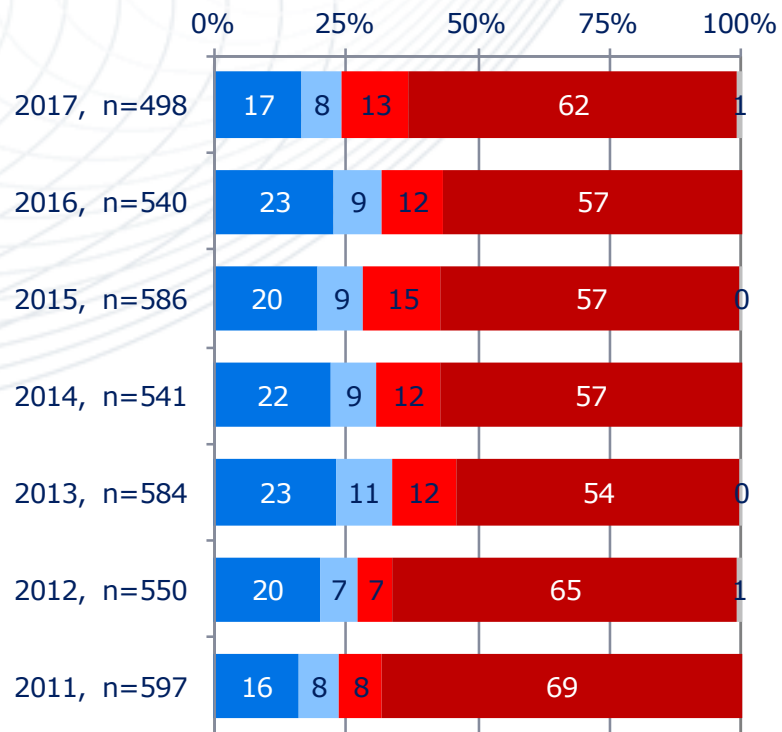
Ohutusvarustuse kasutamine – kiivri kandmine

n=jalgrattaga sõitjad, %

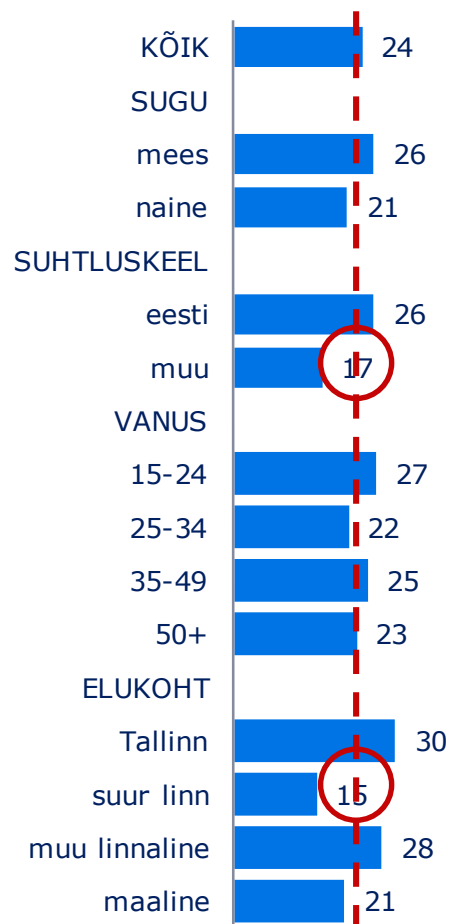

Kui sageli Te kannate jalgrattaga sõites kiivrit?

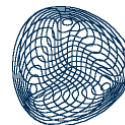
- enamasti (alati) ■ sageli
- mõnikord (harva) ■ üldse mitte
- ei oska öelda

Kannavad kiivrit enamasti + sageli

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - KOKKUVÕTE

OHUTUSVARUSTUSE KASUTAMINE – OHUTUSVEST (Slaid 24)

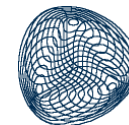
- ❖ **Ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust kannab alati või sageli 30% täiskasvanud jalgratturitest, pooled ei kannu seda aga kunagi.** Võrreldes eelmise aastaga on ohutusvesti vmt kandjate osakaal langenud -7%.
- ❖ Ohutusvesti kandjaid on keskmisest enam üle 50-aastaste ja maapiirkondade elanike; mitte-kandjaid seevastu 15-24-aastaste ja tallinlaste seas. Selgub, et mida vanema vanusegrupiga on tegu, seda tõenäolisemalt ohutusvesti kantakse. Ohutusvesti kantakse ka seda tõenäolisemalt, mida väiksemas asulatüübis elatakse.

OHUTUSVARUSTUSE KASUTAMINE – JALGRATTA OHUTUSVARUSTUS (Slaid 25)

- ❖ Jalgrattaga sõitvatel inimestel paluti spontaanselt nimetada, milline varustus on nende arvates jalgrattal kohustuslik. Midagi ei meenunud 6%-le vastajaist, ülejäänud varustust nimetati aga enam kui poolte vastajate poolt (57-77%). Kõige enam oldi teadlikud taga- ja esihelkuri (vastavalt 77% ja 74%), seejärel esi- ja tagatule kohustuslikkusest pimedal ajal (vastavalt 71% ja 66%), veidi alla 60% olid aga teadlikud signaalkella, kodarahelkurite ja töökorras pidurite kohustuslikkusest.
- ❖ **Tegelik ohutusvarustuse olemasolu jalgrattal on aga valdavalt parem kui spontaanne teadlikkus nende kohustuslikkusest**, erandiks vaid esi- ja tagatule tegelik olemasolu, mis tuleneb tõenäoliselt sellest, et paljud ratturid pimedal ajal rattaga ei sõida ja seega puudub neil ka vastav vajadus.
- ❖ Ees valge tuli on sagedamini ratturitel, kes sõidavad maanteedel (72%), kelle aastane kilometraaž ületab 300 kilomeetrit (üle 82%) ja kes kasutavad ratast peamiselt transpordivahendina (69%).
- ❖ Signaalkell on rattal olemas keskmisest sagedamini naistel (81%), kodarahelkurid 25-34-aastastel (83%), esi- ja tagahelkurid aga väiksemate linnade ratturitel (91-94%). Muudes lõigetes olulisi erinevusi ei ilmnenu.

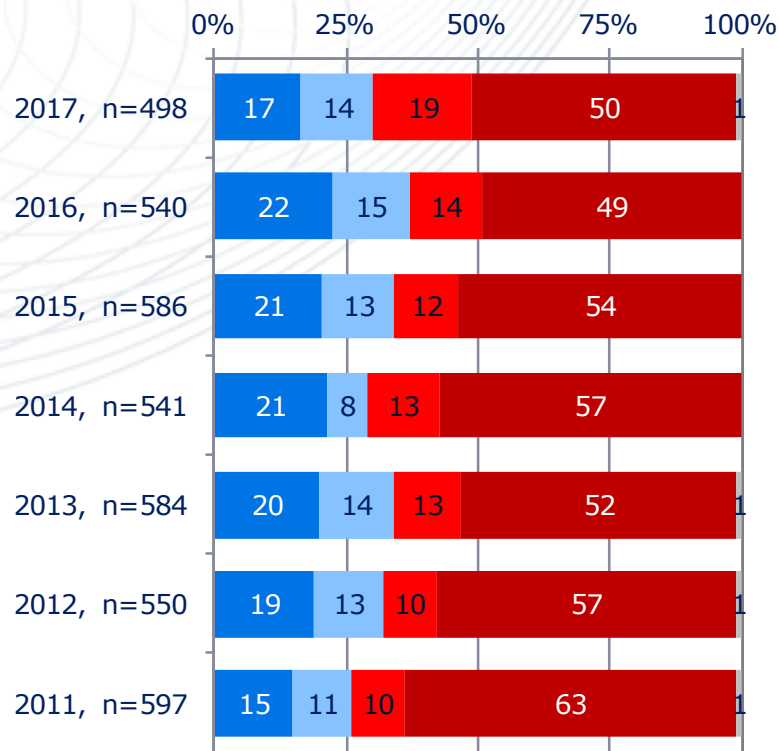
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - Ohutusvarustuse kasutamine – Ohutusvesti kandmine

n=jalgrattaga sõitjad, %

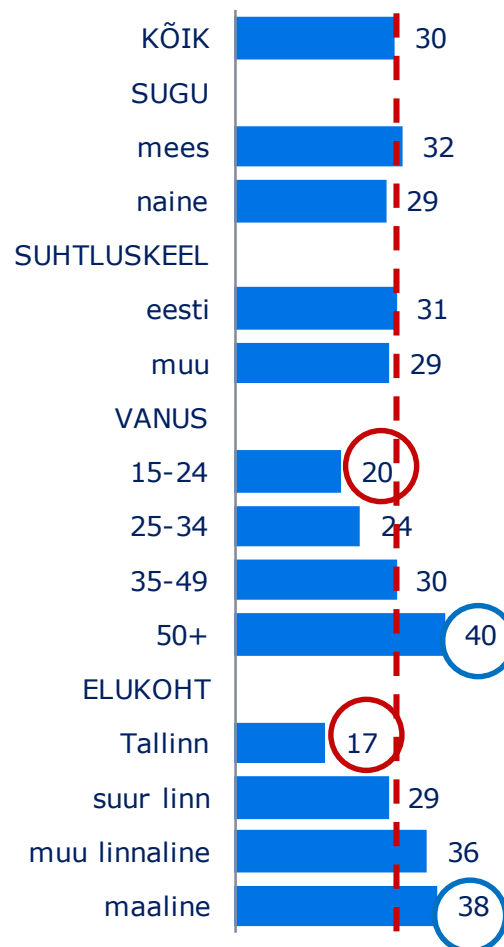

Kui sageli Te kannate jalgrattaga sõites ohutusvesti vmt?

- enamasti (alati) ■ sageli
- mõnikord (harva) ■ üldse mitte
- ei oska öelda

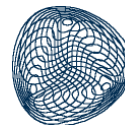
Kannavad ohutusvesti enamasti + sageli

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

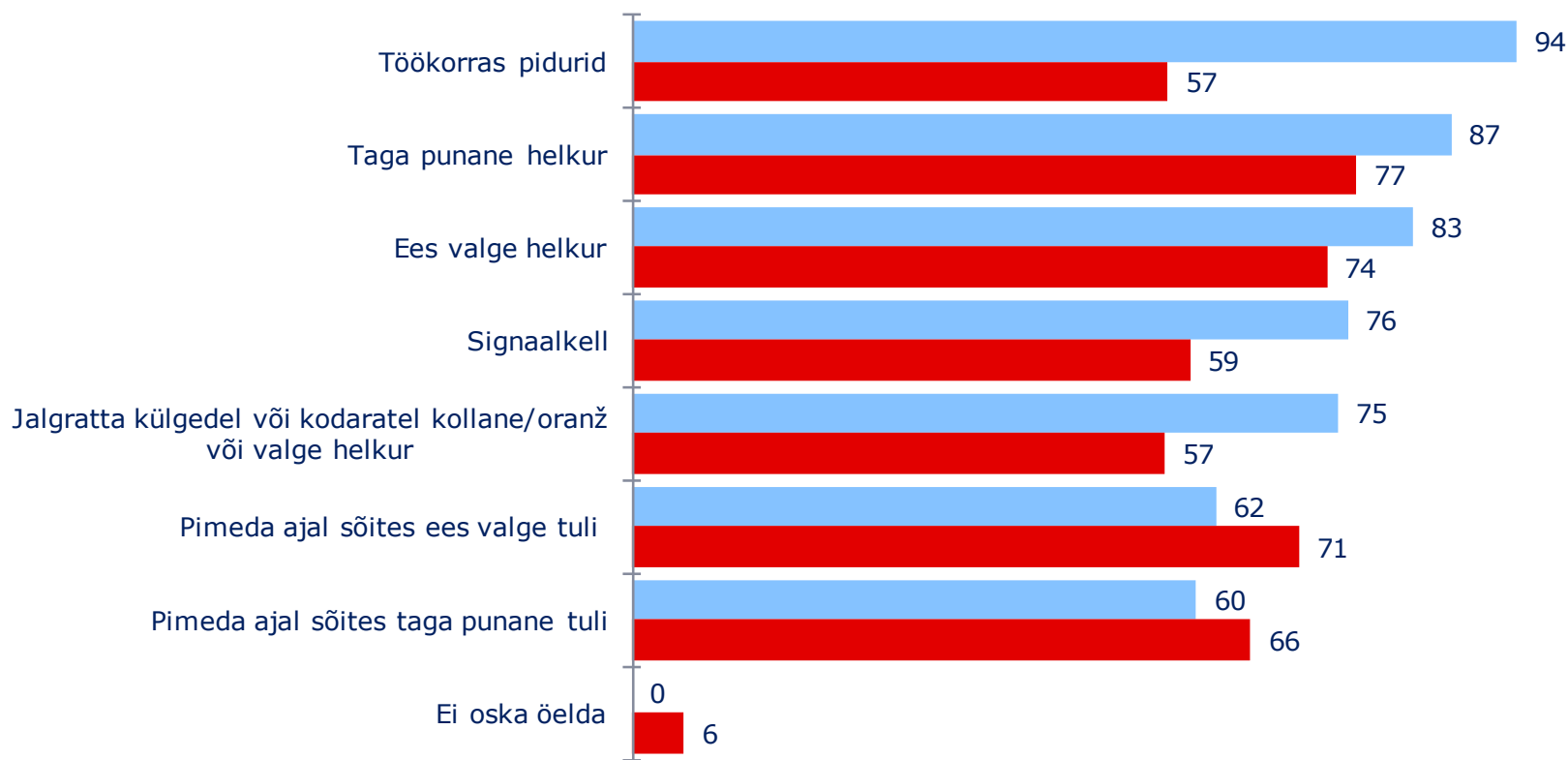
Ohutusvarustuse kasutamine – Teadlikkus jalgratta ohutusvarustuse kohustuslikkusest ja olemasolu

n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

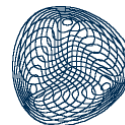

Teadlikkus jalgratta ohutusvarustuse kohustuslikkusest ja tegelik olemasolu

■ on olemas ■ peab kohustuslikuks

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - KOKKUVÕTE

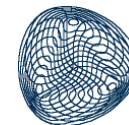
JALGRATTURIGA ARVESTAMINE LIIKLUSES (Slaid 27)

- ❖ **Jalgratturi kui võrdväärse juhiga arvestavad teised juhid alati või sageli 55%-i jalgratturite arvates, nendega ei arvestata üldse 4%-i arvates.**
- ❖ Taustatunnuste lõikes olulisi erinevusi ei ilmnenud.
- ❖ Küsimusele "Kas jalgrattaga liiklemine on Teie hinnangul viimase 12 kuu jooksul muutunud ohutumaks?" vastas 33% jaatavalt, 38% eitavalt ja 29% ei osanud vastata.
- ❖ Jalgrattaga liiklemine ei ole muutunud ohutumaks sagedamini muukeelse elanikkonna (48%) jaoks; olukorda ei osanud hinnata sagedamini aga tallinlased (39%). Muude taustatunnuste lõikes olulisi erinevusi ei ilmnenud.

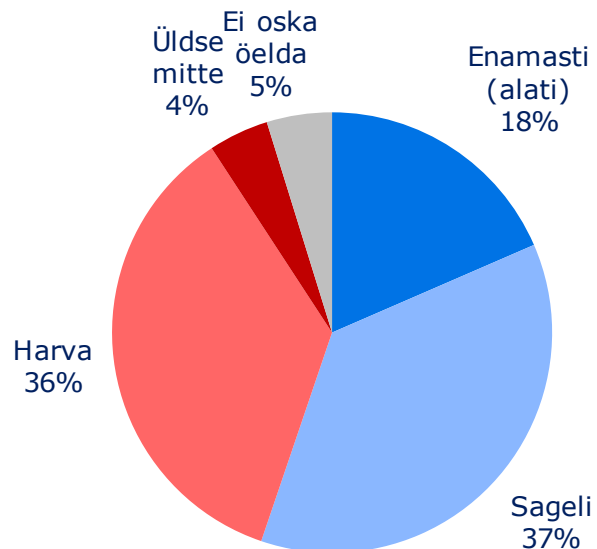
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS -

Jalgratturiga arvestamine liikluses

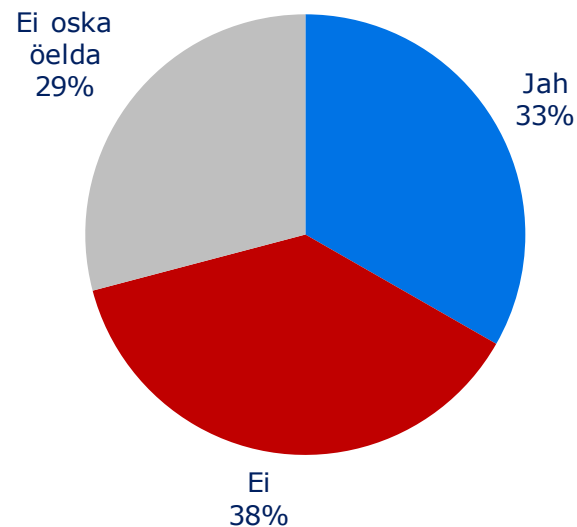
n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

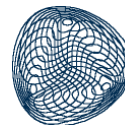
Kui sageli arvestavad teised juhid jalgratturiga kui võrdväärse juhiga?

Kas jalgrattaga liiklemine on muutunud viimase 12 kuu jooksul ohutumaks?

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - KOKKUVÕTE

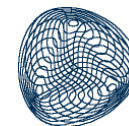

KERGLIIKLUSTEED (Slaid 29-31)

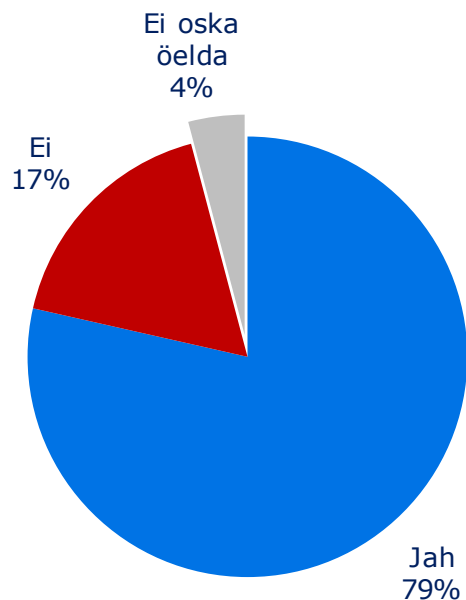
- ❖ **79% jalgrattaga sõitjatest arvas, et parem jalgrattateede võrgustik soodustab jalgratta kasutust.** Vastavalt arvajaid on enam Ida-Virumaa, Jõgevamaa, Hiiumaa ja suuremate linnade (eelkõige Tartu ja Kohtla-Järve – üle 90%); vähem Valgamaa jalgratturite seas (Slaid 29).
- ❖ Lisaks on jalgrattateede võrgustiku positiivsesse mõjusse uskujaid enam nende jalgratturite seas, kes sõidavad jalgrattaga peamiselt kergliiklusteel (83%).
- ❖ **Rahulolu nii maanteede äärde kui ka asulatesse rajatud kergliiklusteede erinevate teguritega on kõrge** – rahulolijate osakaalud jäävad vahemikku 69-80%, seejuures ei erine hinnangud oluliselt omavahel; vaid valgustust on asulatesse rajatud kergliiklusteel hinnatud veidi kõrgemalt kui maanteede äärde rajatud kergliiklusteel (Slaidid 30-31).
- ❖ Üldiselt rahulolevamad on kergliiklusteede erinevate teguritega mehed ja väiksemate linnade elanikud ning ratturid, kes kasutavadki sõitmiseks valdavalt kergliiklusteid; rahulolematumad on seevastu naised ja maapiirkondade elanikud.
- ❖ Lisaks on rahulolematumad nii maanteede äärsete kui ka asulates olevate kergliiklusteede ristmike ületamise mugavuse ja valgustusega suuremate linnade ratturid ning maanteede äärsete kergliiklusteede ristmike ületamise mugavusega ka tallinlased.

II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - Kergliikulsteed – Teedevõrgustiku olemasolu mõju jalgratta kasutamisele

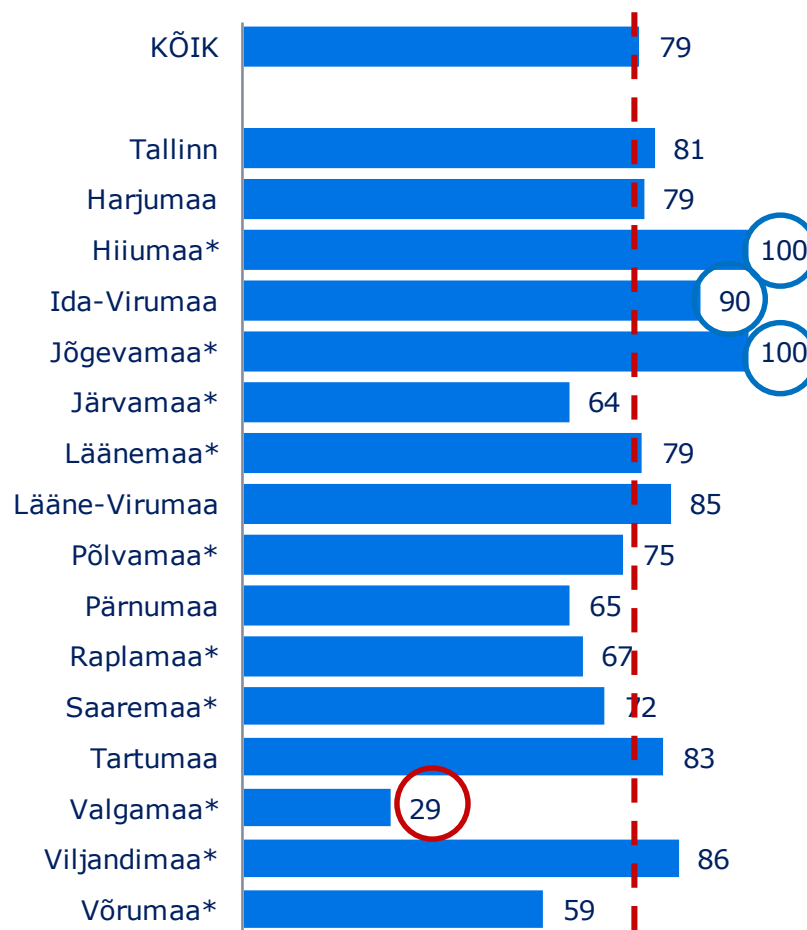
n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

Kas parem jalgrattateede võrgustik soodustab Teie jalgratta kasutust?

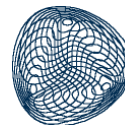
Soodustab jalgratta kasutust

* Vastajat arv üldistuste tegemiseks vähene (alla 30)

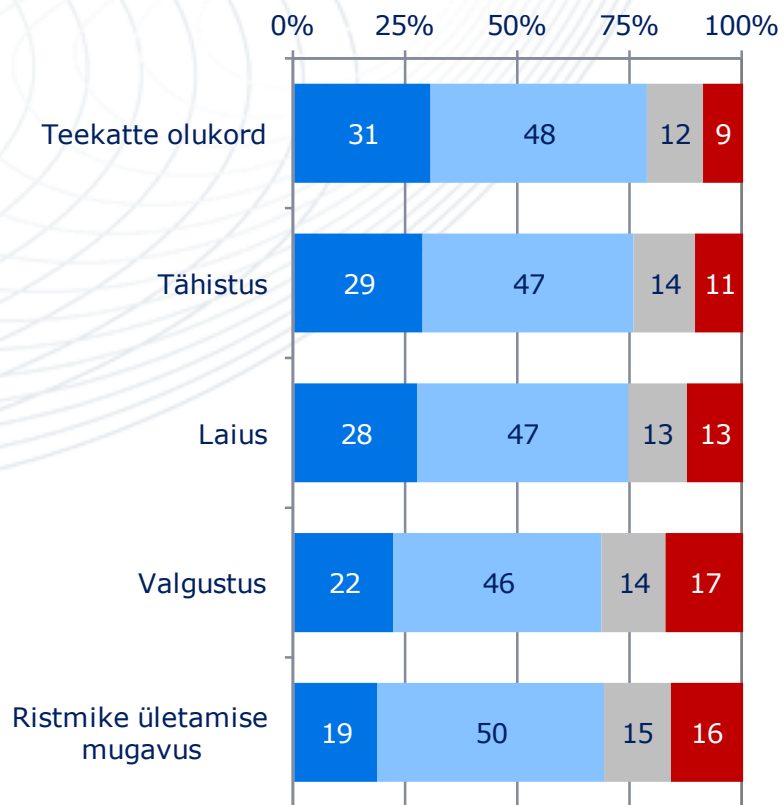
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - Kergliikulsteed – Rahulolu sõidutingimustega

n=498 (jalgrattaga sõitjad, %)

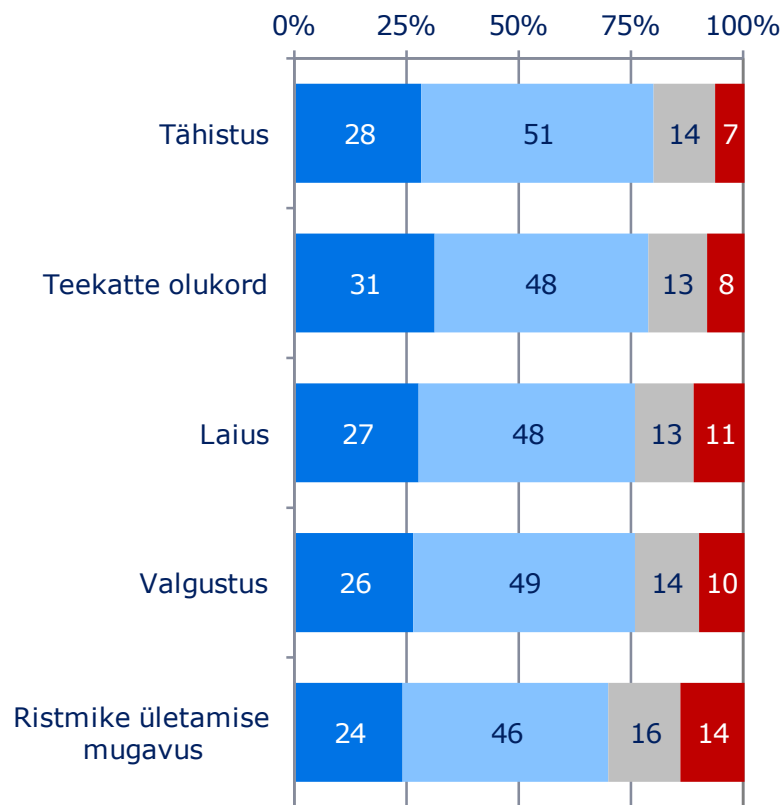
Sõidutingimused maanteede äärde rajatud kergliiklusteedel

■ väga rahul ■ pigem rahul
■ ei oska öelda ■ ei ole rahul

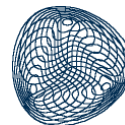

Sõidutingimused asulatesse rajatud kergliiklusteedel

■ väga rahul ■ pigem rahul
■ ei oska öelda ■ ei ole rahul

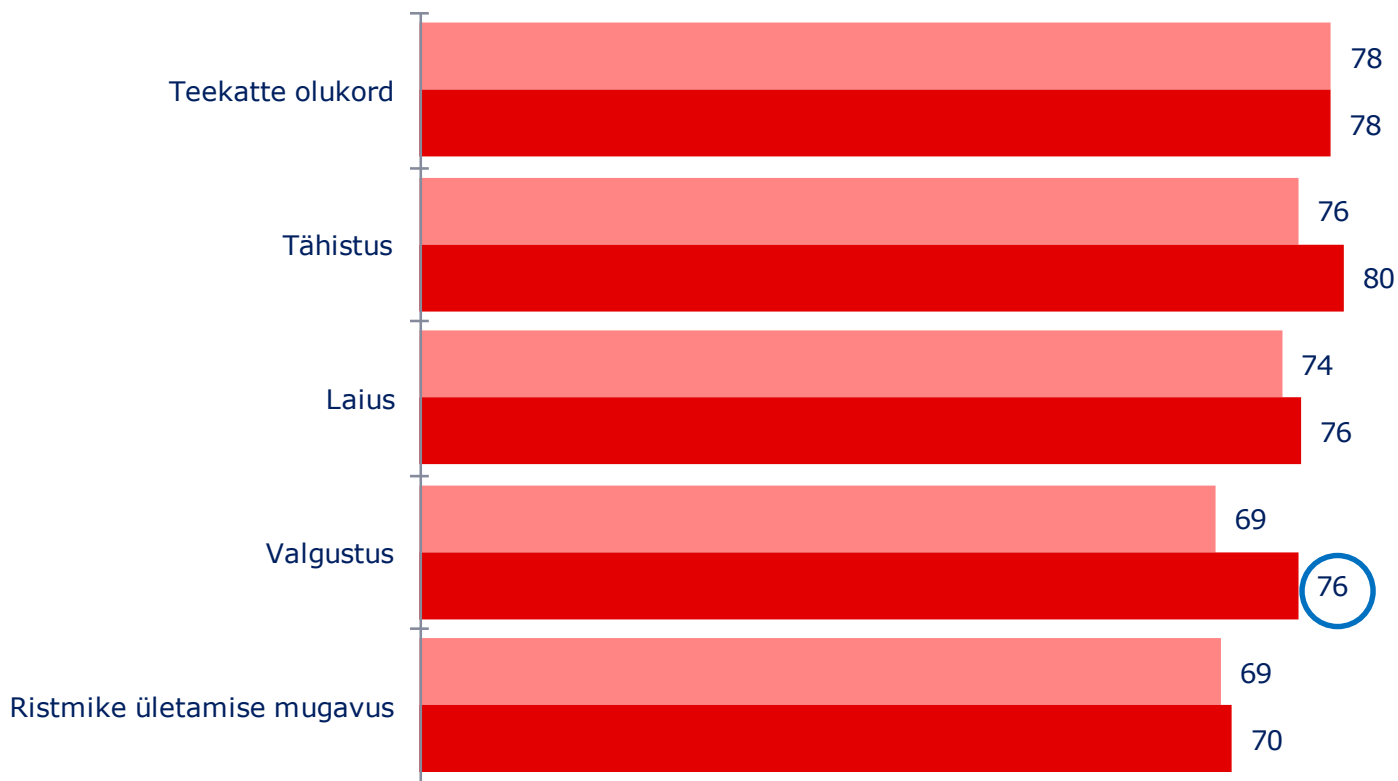

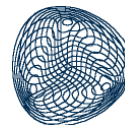
II JALGRATTAGA LIIKLEMINE TÄISKASVANUTE SEAS - Kergliiklusteed – Rahulolu sõidutingimustega n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

Sõidutingimustega rahulolu kergliiklusteedel (väga + pigem rahul kokku)

■ maanteedee äärde rajatud ■ asulatesse rajatud

III

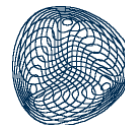
JALGRATTAGA LIIKLEMISE TEADLIKKUS

Vastajad: üle 14-aastane jalgrattaga sõitev Eesti elanikkond

III JALGRATTAGA LIIKLEMISE TEADLIKKUS

KOKKUVÕTE

RAUDTEE ÜLETAMINE ÜLEKÄIGUKOHAL (Slaidid 34)

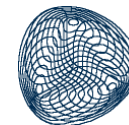
- ❖ **Raudtee ülekäigukohta ületavad jalgrattal jalgsi, rattalt maha tulles 25% ja sõites 18%.** Raudteed pole viimase 12 kuu jooksul ületanud aga lausa 57% ratturitest.
- ❖ Raudtee ülekäigukohta ületades tulevad rattalt maha sagedamini 15-24-aastased, muukeelsed elanikud ja tallinlased; harvem seevastu maapiirkondade elanikud.

TEADLIKKUS (Slaid 35)

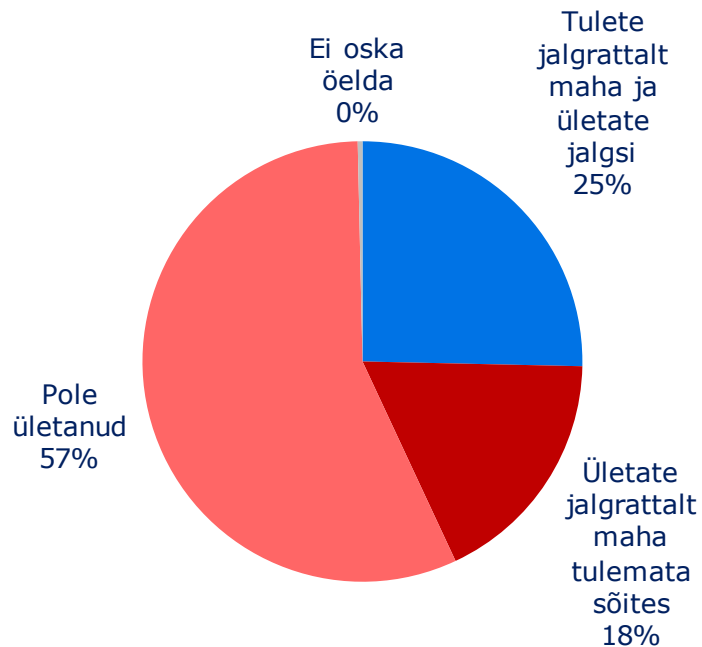
- ❖ Ratturitele esitati liiklusteadlikkuse tuvastamiseks seitse erinevat väidet. Slaidil 35 on välja toodud õige vastuse andnute osakaalud. Kõikide väidete puhul oli nendest teadlikke 68%-97% ehk suurem enamus.
- ❖ Küsimuse puhul "Kas jalgratturil on eesõigus sõiduteel sõitvate juhtide ees, kui ta soovib ületada sõiduteed ülekäigurajal sõites?", loeti õigeks nii eitav vastus, kui ka vastus "Jah, kui ta sõidab ülekäigurajal, millele sõiduteel sõitev juht pöörab".
- ❖ Liiklusteadlikkus on kõrgem väiksemate linnade ja maapiirkondade elanike seas; madalam aga 15-24-aastaste ja muukeelse elanikkonna (v.a raudtee ületamisel rattalt maha tulemise osas) seas.

III JALGRATTAGA LIIKLEMISE TEADLIKKUS

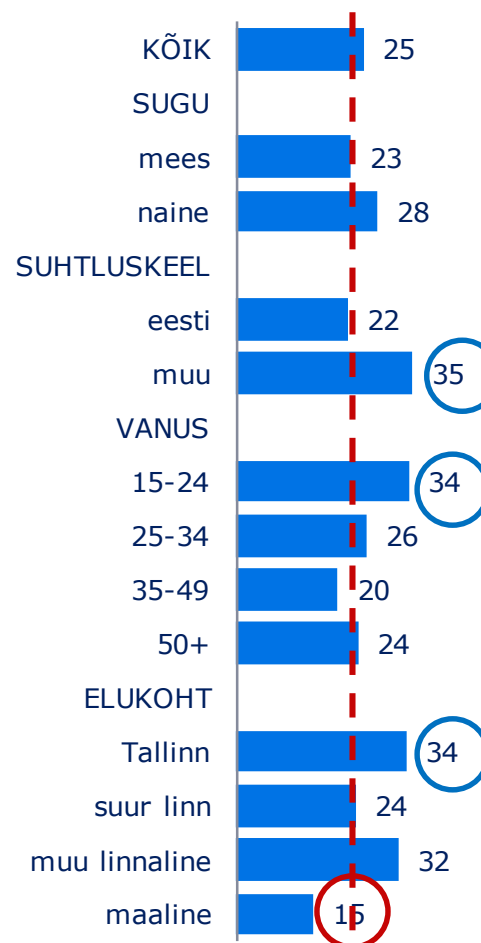
n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

Kuidas olete viimase 12 kuu jooksul peamiselt ületanud raudteed selle ülekäigukohal?

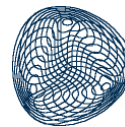

On ületanud jalgsi, rattalt maha tulles

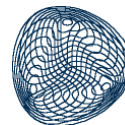
III JALGRATTAGA LIIKLEMISE TEADLIKKUS

n=498 (jalgrattaga sõitjad), %

Jalgrattaga liiklemise teadlikkus (väidetele õige vastuse andnute osakaal)

IV

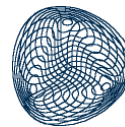
JALGRATTAGA MITTESÕITJAD

Vastajad: üle 14-aastane jalgrattaga mittesõitev Eesti elanikkond

III JALGRATTAGA LIIKLEMISE TEADLIKKUS

KOKKUVÕTE

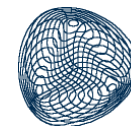

JALGRATTAGA MITTESÕITJAD (Slaid 38)

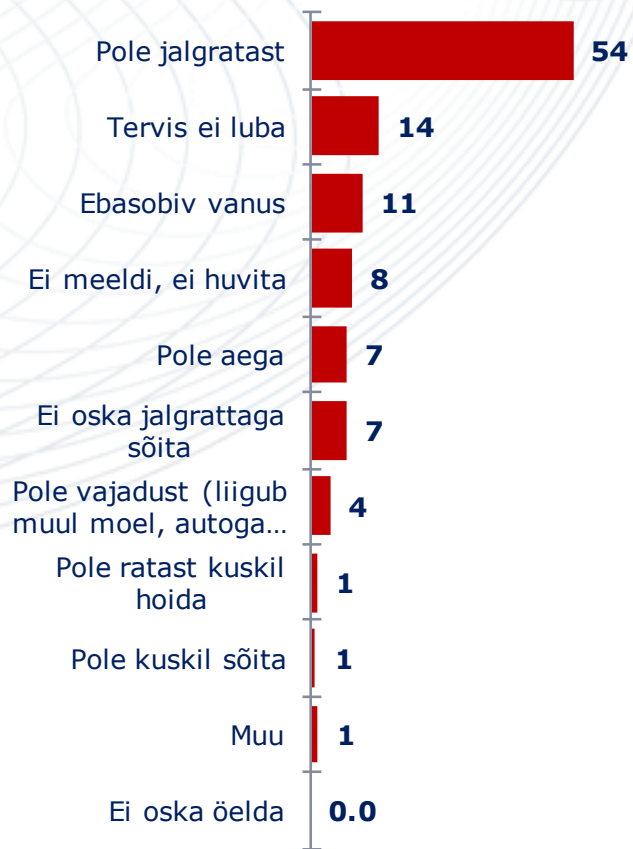
- ❖ Jalgrattaga mitte-sõitvatelt elanikelt uuriti, miks nad pole seda viimase 12 kuu jooksul teinud ja mis tingimustel nad oleksid valmis jalgrattaga sõitma. Vastuste sisuline pool kui ka nende ulatus valdavas osas kattusid.
- ❖ Peamine jalgrattaga mittesõitmise põhjus on **jalgratta puudumine**, seda lausa 54%-l, samas jalgratta olemasolu ajendaks rattaga sõitma 39% praegustest mittesõitjatest. Jalgratta puudumist nimetasid jalgrattaga mittesõitmise põhjuseks sagedamini 25-49-aastased (65-80%), muukeelsed ja tallinlased (mõlemad 62%).
- ❖ Rattaga **ei plaaniks** üldse sõitma hakata (huvipuudus) 14%, sagedamini üle 50-aastased (20%) ja suurlinnade elanikud (22%).
- ❖ Kokku ligikaudu neljandiku jaoks on jalgrattaga mitte-sõitmise põhjuseks aga tervise (invaliidsus, tasakaaluhäired jmt) või eaga seonduv (valdavalt liiga vana), sagedamini taas üle 50-aastaste (18-22%) jaoks.
- ❖ Muid põhjuseid nimetai juba vähemate vastajate poolt ja seonduvad pigem isiklike võimaluste või nende puudumistega (huvi, aeg, oskus, mugavus jmt), sh ajapuudust tõid sagedamini esile 15-24-aastased (24%) ja 35-49-aastased (16%), oskamatus aga muukeelsed elanikud (12%).

IV JALGRATTAGA MITTESÕITJAD

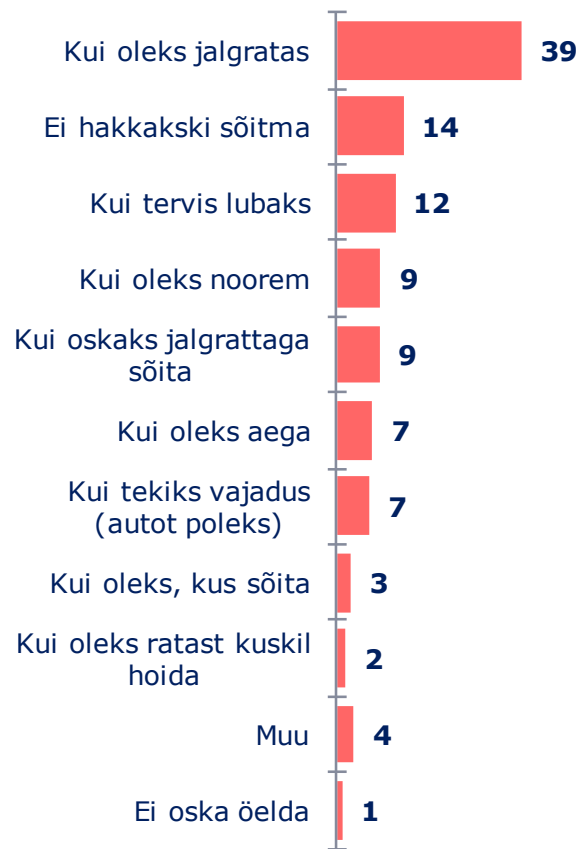
n=512 (jalgrattaga mittesõitjad), %

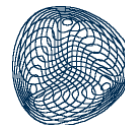

Miks ei ole sõitnud jalgrattaga viimase 12 kuu jooksul?

Mis tingimustel hakkaks jalgrattaga sõitma?

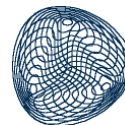

LISA I

ANKEET

FILTER

F1. Kas Teie peres on 4-15-aastasi lapsi (kelle eest vastutate teie), kes sõidavad jalgrattaga?

MITTE KÜSIDA 15-AASTASTELT

- 1) jah
- 2) ei ole

F2. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul sõitnud jalgrattaga?

(eristada maaline / linnaline ja suured linnad)

- 1) jah
- 2) ei

LAPSED SÕIDAVAD JALGRATTAGA (F1=1)

1. Kui sageli kannavad Teie laps(ed) jalgrattaga sõites kiivrit?

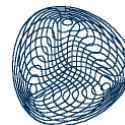
- 1) enamasti (alati)
- 2) sageli
- 3) harva
- 4) üldse mitte
- 5) ei oska öelda

FILTER: Q1=3,4

2. Miks Teie laps(ed) ei kannu kiivrit jalgrattaga sõites?

SPONTAANNE! ÄRA LOE ETTE! VÕIMALIK MITU VASTUST!

- 1) kiivrit ei ole (katki, väike)
- 2) sõidavad ohututes kohtades
- 3) lapsed viitsi / ei taha (ei meeldi) kiivrit kanda / on ebamugav
- 4) lapsed unustavad kiivri pähe panna
- 5) muu? _____

3. Kui sageli Teie laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites ohutus- ehk helkurvesti või muud nähtavust parandavat riietust?

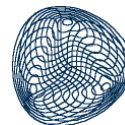
- 1) enamasti (alati)
- 2) sageli
- 3) mõnikord (harva)
- 4) üldse mitte
- 5) ei oska öelda

FILTER: Q4=3,4

4. Miks Teie laps(ed) ei kanna ohutus- ehk helkurvesti või muud nähtavust parandavat riietust jalgrattaga sõites?

SPONTAANNE! ÄRA LOE ETTE! VÕIMALIK MITU VASTUST!

- 1) ei ole vastavat varustust
- 2) sõidavad ohututes kohtades (jalgrattateedel, metsas, maal), järelevalve all
- 3) lapsed ei viitsi neid kanda
- 4) lastele ei meeldi, ei taha neid kanda
- 5) on ebamugavad
- 6) lapsed unustavad neid kanda
- 7) pimedas ei sõida
- 8) ei pea vajalikuks, pole kohustuslik
- 9) helkurid, rattatuled olemas
- 10) muu, _____

JALGRATTURID (F2=1)

5. Kus Te peamiselt jalgrattaga sõidate?

VÕIB MITU VASTUST

- 1) kergliiklusteedel (kõnni- või jalgrattateedel)
- 2) linna või asula teedel (sh tänavatel)
- 3) maanteel (sõiduteel väljaspool linna või asulat)
- 4) metsateedel
- 5) mujal, kus? _____
- 6) ei oska öelda

6. Kui palju Te olete viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud?

- 1) alla 100 km aastas
- 2) 100-300km aastas
- 3) 300 - 1000 km aastas
- 4) 1000 - 3000 km
- 5) üle 3000 km
- 6) ei oska öelda

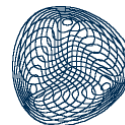
7. Mis eesmärgil Te jalgratast peamiselt kasutate?

VÕIB MITU VASTUST

- 1) transpordivahendina
- 2) sportimiseks
- 3) ajaviiteks
- 4) muu

8. Kas Te olete sattunud jalgrattaga sõites liiklusõnnetusse?

- 1) Jah
- 2) Ei
- 3) Olen napilt pääsenud
- 4) Ei oska öelda

FILTER: Q8=1

9. Mis põhjustas liiklusõnnetuse? VÕIB MITU VASTUST!

- 1) Tähelepanematus (oma mõtetes olemine, halb nähtavus, ootamatu takistus)
- 2) Joove (alko- ja/või narko-) või väsimus
- 3) Kõrvalised tegevused (telefoni kasutamine, vestlus, söömine, seadme jälgimine vmt)
- 4) Liiklusreeglite mittejärgimine (mittetundmine, punane tuli, vale teeületus viis või koht vmt)
- 5) Muu, mis? _____
- 6) Ei oska öelda

OHUTUSVARUSTUS

10. Milline varustus on jalgrattal kohustuslik?

SPONTAANNE! ÄRA LOE ETTE! VÕIMALIK MITU VASTUST!

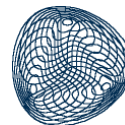
- 1) Ees valge helkur
- 2) Taga punane helkur
- 3) Jalgratta külgedel või kodaratel kollane/oranž või valge helkur
- 4) Signaalkell
- 5) Töökorras pidurid
- 6) Pimedal ajal sõites ees valge tuli
- 7) Pimedal ajal sõites taga punane tuli
- 8) Muu
- 9) Ei oska öelda

11. Milline kohustuslik varustus on Teie jalgrattal olemas? VÕIB MITU VASTUST

- 1) Ees valge helkur
- 2) Taga punane helkur
- 3) Jalgratta külgedel või kodaratel kollane/oranž või valge helkur
- 4) Signaalkell
- 5) Töökorras pidurid
- 6) Ees valge tuli (pimedas sõites)
- 7) Taga punane tuli (pimedas sõites)

8) Muu

9) Ei oska öelda

12. Kui sageli Te kannate jalgrattaga sõites ohutus- ehk helkurvesti või muud nähtavust parandavat riietust?

- 1) enamasti (alati)
- 2) sageli
- 3) harva
- 4) üldse mitte
- 5) ei oska öelda

13. Kui sageli Te kannate jalgrattaga sõites kiivrit?

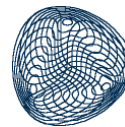
- 1) enamasti (alati)
- 2) sageli
- 3) harva
- 4) üldse mitte
- 5) ei oska öelda

Kui vajalikuks Te peate kiivri kandmist jalgrattaga sõites ... ? VÕIB MITU VASTUST

		Väga vajalik	Pigem vajalik	Pigem ei ole vajalik	Üldse ei ole vajalik	Ei oska öelda
14.	Täiskasvanute puhul	1	2	3	4	5
15.	Laste puhul	1	2	3	4	5

16. Kus sõites on Teie arvates kiivri kandmine vajalik? VÕIB MITU VASTUST

- 1) kergliiklusteedel (kõnni- või jalgrattateedel)
- 2) linna või asula teedel (sh tänavatel)
- 3) maanteel (sõiduteel väljaspool linna või asulat)
- 4) metsateedel
- 5) mujal, kus? _____
- 6) ei oska öelda

17. Kellel on kiivri kandmine kohustuslik?

- 1) Lasteaialastel
- 2) Alla 16-aastastel lastel
- 3) Kõigil
- 4) *Ei oska öelda*

18. Kuidas Te olete viimase 12 kuu jooksul peamiselt ületanud raudteed selle ülekäigukohal?

- 1) Tulete jalgrattalt maha ja ületate jalgsi
- 2) Ületate jalgrattalt maha tulemata sõites
- 3) Pole ületanud
- 4) *Ei oska öelda*

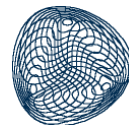
JALGRATTAGA LIIKLEMINE

19. Kui sageli Teie arvates teised juhid arvestavad jalgratturiga kui võrdväärse juhiga?

- 1) enamasti (alati)
- 2) sageli
- 3) harva
- 4) üldse mitte
- 5) *ei oska öelda*

20. Kas jalgrattaga liiklemine on Teie hinnangul viimase 12 kuu jooksul muutunud ohutumaks?

- 1) Jah
- 2) Ei
- 3) *Ei oska öelda*

Kuidas Te jalgratturina hindate sõidutingimusi /elukoha maakonnas/ maanteede äärde rajatud kergliiklusteedel?

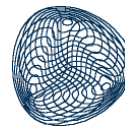
		väga rahul	pigem rahul	ei ole rahul	Ei oska öelda
21.	tähistus	1	2	3	4
22.	laius	1	2	3	4
23.	teekatte olukord	1	2	3	4
24.	ristmike ületamise mugavus (ohutus, nähtavus)	1	2	3	4
25.	valgustus	1	2	3	4

Kuidas Te jalgratturina hindate sõidutingimusi /elukoha maakonnas/ linnadesse/ asulatesse rajatud kergliiklusteedel?

		väga rahul	pigem rahul	ei ole rahul	Ei oska öelda
26.	tähistus	1	2	3	4
27.	laius	1	2	3	4
28.	teekatte olukord	1	2	3	4
29.	ristmike ületamise mugavus (ohutus, nähtavus)	1	2	3	4
30.	valgustus	1	2	3	4

31. Kas parem jalgrattateede võrgustik soodustab Teie jalgratta kasutust?

- 1) Jah
- 2) Ei
- 3) *Ei oska öelda*

TEADLIKKUS

32. Kas sõiduteel liikuvale jalgratturile kehtivad samad liiklusreeglid, kui mootorsõidukijuhile?

- 1) Jah
- 2) Ei
- 3) *Ei oska öelda*

33. Kas sõiduteel sõitev jalgrattur peab andma suunamärguandeid (pööramine, peatumine, möödasõit)?

- 1) **Jah**
- 2) **Ei**
- 3) *Ei oska öelda*

34. Millisel sõidutee poolel peab jalgrattur sõitma, kui sõidutee ääres ei ole kergliiklusteed?

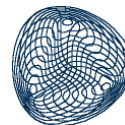
- 1) **Paremal pool tee ääres**
- 2) **Vasakul pool tee ääres**
- 3) **See ei ole määratud**
- 4) *Ei oska öelda*

35. Kas jalgratturil on eesõigus sõiduteel sõitvate juhtide ees, kui ta soovib ületada sõiduteed ülekäigurajal sõites? (vastuseid mitte ette lugeda)

- 1) **Jah**
- 2) **Jah, kui ta sõidab ülekäigurajal, millele sõiduteel sõitev juht pöörab.**
- 3) **Ei**
- 4) *Ei oska öelda*

36. Kas ülekäigukohal raudteed ületades on jalgratturil kohustus rattalt maha tulla?

- 1) **Jah**
- 2) **Ei**
- 3) *Ei oska öelda*

37. Kui sõita kergliiklusteel jalakäijate vahel, kas jalgrattur peab vähendama kiirust ja kasutama kella?

- 1) Jah
- 2) Ei
- 3) *Ei oska öelda*

38. Kas jalgrattaga tohib alko- või narkojoobes sõita?

- 1) Jah
- 2) Ei
- 3) *Ei oska öelda*

EI SÕIDA JALGRATTAGA (F2=2)

39. Miks Te ei ole viimase 12 kuu jooksul sõitnud jalgrattaga?

SPONTAANNE! ÄRA LOE ETTE! VÕIMALIK MITU VASTUST!

- 1) Pole jalgratast
- 2) Ei oska jalgrattaga sõita
- 3) Muu, mis? _____

40. Mis tingimustel Te hakkaks jalgrattaga sõitma?

SPONTAANNE! ÄRA LOE ETTE! VÕIMALIK MITU VASTUST!

- 1) Kui oleks jalgratas
- 2) Kui oskaks jalgrattaga sõita
- 3) Muu, mis? _____